

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 508/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Jitka Hasíková, s. r. o., Jakubovo námestie 13, Bratislava, za ktorú koná advokátka JUDr. Jitka Hasíková, pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 16 T 125/2016 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 63/2017 a jeho uznesením z 23. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júna 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 T 125/2016 (ďalej len „postup okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 63/2017 (ďalej len „postup krajského súdu“) a jeho uznesením z 23. mája 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

V sťažnosti sťažovateľ uviedol, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trnava, odboru kriminálnej polície, 3. oddelenia vyšetrovania Piešťany z 3. júna 2016 bolo voči nemu vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Sťažovateľ bol po vznesení obvinenia vzatý do väzby, pričom 2. decembra 2016 prokurátor Okresnej prokuratúry Piešťany podal na sťažovateľa obžalobu pod sp. zn. Pv 679/16/2204. Sťažovateľ ďalej uviedol, že v prebiehajúcom trestnom konaní podal viackrát žiadosť o prepustenie z väzby, pričom naposledy okresný súd uznesením z 9. mája 2017 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol a zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietol jeho žiadosť o nahradenie väzby písomným sľubom a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol jeho žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením krajského súdu zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namieta, že v jeho prípade nie je dôvod na uplatnenie preventívnej väzby, a to ani v teoretickej rovine, poukazuje na to, že skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, sa má dotýkať domáceho násillia, pričom s poškodenou v podstate nikdy nemal spoločnú domácnosť a poškodená u neho bývala striedavo. Keďže poškodená má vzťah s iným mužom, za ktorého sa vydala a s ktorým vedie spoločnú domácnosť, nie je možné ani teoreticky predpokladať, že sťažovateľ bude mať možnosť realizovať proti poškodenej domáce násillie. Sťažovateľ ďalej poukázal na výpovede svedkov, podľa ktorých je poškodená sebavedomá, cieľavedomá a ambiciózna žena, ktorá si vždy vedela presadiť svoj záujem a zo sťažovateľa nemala strach, práve naopak, správala sa

k nemu pohrdavo, určovala podmienky jeho kontaktu s dcérou a presadzovala si svoje záujmy. Sťažovateľ ďalej v konaní pred ústavným súdom uviedol, že napriek dokazovaniu, ktoré okresný súd v konaní vykonal a ktoré podľa jeho názoru svedčí v jeho prospech, okresný súd zotrúva naopak na tom, že doterajší priebeh dokazovania svedčí v jeho neprospech a potvrdzuje skutočnosti uvádzané v obžalobe, „... dokonca pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia súd prejedlikoval vinu obžalovaného zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona“.

Sťažovateľ namieta argumentáciu súdov, ktoré sa odvolávajú na dôkazy, ktoré dosiaľ na hlavnom pojednávaní neboli vykonané, a namieta zákonnosť, resp. originalitu SMS správ a prepisov telefonátov, ktoré majú byť jedným z hlavných usvedčujúcich dôkazov v prebiehajúcom trestnom konaní.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol takto:

„1/ Postupom Okresného súdu v Piešťanoch, postupom Krajského súdu v Trnave, vo veci vedenej proti sťažovateľovi na Okresnom súde v Piešťanoch, spis. zn. 16T/125/2016, na Krajskom súde v Trnave spis. zn. 3Tos/63/2017, boli porušené základné práva zaručené v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nebyť stíhaný alebo pozbavený slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nebyť pozbavený slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok, základné práva a slobody zaručené v čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, nebyť vzatý do väzby inak ako z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, základné práva na slobodu a osobnú bezpečnosť zaručenú v čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských a základných slobôd, základné práva na slobodu a osobnú bezpečnosť zaručenú v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

2/ Uznesenie Krajského súdu v Trnave spis. zn. 3Tos/63/2017, zo dňa 23.05.2017, sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3/ Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 40.000 EUR (slovom štyridsaťtisíc eur), ktoré je mu Krajský súd v Trnave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu. Najvyšší súd SR je povinný nahradiť trovy konania v sume 374,80 EUR vrátane DPH do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu na účet právnej zástupkyne sťažovateľa.“

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z petitu sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru postupom okresného súdu a postupom krajského súdu a jeho uznesením.

1. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru postupom okresného súdu

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa postupom okresného súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného

súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala voči napadnutému postupu okresného súdu, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv postupom tohto súdu, pretože preskúmanie jeho postupu je zverené krajskému súdu ako odvolaciemu súdu. Krajský súd vo veci o podanej sťažnosti sťažovateľa rozhodol uznesením.

Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti postupu okresného súdu, pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru postupom krajského súdu a jeho uznesením

Ústavný súd v prípadoch namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu uvádza, že musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

Do obsahu právomoci ústavného súdu teda v zásade nepatrí preskúmať postup (hodnotenie) všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup môže preskúmať len opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je uspošobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov (IV. ÚS 83/03).

Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02).

V namietanom uznesení krajský súd predovšetkým konštatoval, že odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu považuje za správne a zákonné a nestotožňuje sa s námietkou sťažovateľa, že je založené na totožnej argumentácii, ako bola uvedená v predchádzajúcom rozhodnutí okresného súdu, a obchádza súčasný stav konania. Krajský súd ďalej konštatuje, že napadnutým uznesením okresného súdu bolo rozhodnuté o väzbe sťažovateľa, nie o jeho vine, pričom ďalšie dokazovanie na hlavnom pojednávaní bude rozhodujúce z hľadiska hodnotenia týchto dôkazov vo vzťahu k vine obžalovaného, ale aj z hľadiska ďalšieho trvania väzby. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil a osvojil si odôvodnenie uznesenia okresného súdu a v podrobnostiach naň poukázal bez potreby tieto dôvody opakovať.

Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu s uznesením okresného súdu podrobil ústavný súd aj uznesenie okresného súdu ústavnoprávnemu prieskumu a konštatuje, že predmetné uznesenie nevybočilo z medzí stanovených označenými článkami ústavy a dohovoru, je podrobne odôvodnené skutkovými okolnosťami a konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu vyjadrenú v ustanovení § 71 ods. 1

písm. c) Trestného poriadku a je podrobne odôvodnené aj vo vzťahu k argumentom sťažovateľa.

Podľa názoru ústavného súdu je odôvodnenie uznesenia krajského súdu, ktorý si v celom rozsahu osvojil odôvodnenie uznesenia okresného súdu, ústavnoprávne akceptovateľné a na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2017